

Kohti digiajan uutta ammattilaisuutta

Ammattilaiset digimurroksen mahdollistajina

Tutkija Sari Käpykangas, Työterveyslaitos
Kuntamarkkinat 13.9.2017

KUMOUS

Taustaa

A 22 HELSINGIN SANOMAT TORSTAINA 30. TOUKOKUUTA 2013

KAUPUNKI

Kotihoitaja tarttuu pian älypuhelimien

Hoitotyön arkea sähköistetään koko pääkaupunkiseudulla, sillä hoidettavien määrä lisääntyy, hoitajien ei

Helsinki, Espoo ja Vantaa ovat käynnistäneet useita kokeiluja, joilla viritetään nettipalveluja. Kotihoidon paperityöt ovat siirtymässä älypuheliin.

Katja Kuokkanen HS
Ruskeasanta

ÄKILLINEN hymy kirkastaa sairaanhoitaja Minna Laineen kasvoita: "Nyt päästään, Kirsti, kirjamaan asiat koneelle!"

Keskiviikkoamusta on lohjenut puoli tuntia Vantaan Ruskeasannassa, kun kotihoidon sairaanhoitaja Laine on taistellut läppärimsä 3G-verkon kanssa.

"Jos yhteys toimisi, kotikäynnillä olisi kätevä merkitä yöön seuraavan verkokeen otto. Muuten voi unohtua, ja sovitun päivänä paikalla onkin lähihoitaja, joka ei voi sitä tehdä."

VANTAA. Helsinki ja Espoo, puhaltaa tuulta sähköisin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Jotain on tehtävä, sillä hoidettavien määrä lisääntyy, mutta hoitajien ei. On monenlaista kepponilusta, joilla on määrä etsiä toimiva laite ja siihen toimiva yhteys.

Vantaalla sairaanhoitaja Minna Laine (kesk.) ja opiskelija Elina Loijas tuskailivat keskiviikkona pätkivän tietokoneyhteyden kanssa Kirsti Ojalan (vas.) kotona Ruskeasannassa.

Jos Laineella olisi läppärin sijaan älypuhelin, kotikäynnit ja vaikka Kirsti Ojalan reseptien uusinta olisi sujuvampaa.

Pohjois-Helsingissä on kokeiltu älypuhelimia, ja paperityöt sujuvat kotikäynnillä. Syksyllä

uusi mobiili kotihoito laajenee koko Helsinkiin.

Espoosakin alkaa syksyllä kotihoidon älypuhelinkehitystä.

"Tämä on valtava iso tulevaisuudenkurva, mutta yhteyksien pitää toimia ja häiräkkeiden on

oltava helppoja käyttää", arvioi Espoon vanhusten palveluiden johtaja Jukka Louhija.

Teknisten termien takana on mahollisuus uusiin tapoihin hoitaa lääkärikäynti videopuheluna tai jonotus terveysasemalle

niin, että netistä näkee, koska asemalle kannattaa lähteä.

Vantaalla ylin johto on juuri osallistunut sähköisten palveluiden tehostamisselvitykseen.

Konsultti PriceWaterhouseCoopers ja tietoliikennetutkimus Elisa kokosivat 12 kohdan listan, miten mobiililaitteita ja sähköistä asiointia työstämällä voisi säästää – jopa miljoonia euroja.

Taloustutkimusfirma Patrik Marjamaa ei heti odota suursäästöjä.

"Vantaalla on taloustalanteen takia mietittävä tarkkaan, mitä milloinkin saa liikkeelle."

Ilmassa on keppaloja omaishoitajien, päihdehuollon ja vammaishuollon videoyhteyksistä.

"Näemme, pystyykö ympäri vuorokauden hoidossa ollut kehitysvammainen asumaan kodissa, jota valvotaan vain kahdeksan tuntia", kertoo teknologia-koordinaattori Kaisa Huhtanen.

RUSKEASANNASSA Ojala näyttää epäuskoiselta: hän käyttää kotikonetta lähinnä laskunmaksuun.

"Mutta voisin minä lääkärinkin varata – jos oppaisin käyttämään systemiä ja se toimisi."

Digitalisaatio muuttaa palvelutyötä

Mitä tapahtuu työlle

Uhkakuva: Keskitason osaamista vaativat ammatit, joissa automatisoitavaa katoavat digitaalisessa murroksessa (Frey&Osborne 2013)

Mahdollisuus: Teknologia korvaa rutiinityötä, mutta työ ei katoa, vaan muuttuu mielekkäämmäksi (Kenney, Jacobs 2017)

- Palvelutyö kaikissa muodoissaan lisääntyy
- Työn muutos riippuu palveluiden käyttäjistä
- Ammattilainen luo uutta työtä; hakeutuu muutoksen edistäjäksi, neuvojaksi, yhteensovittajaksi, vuorovaikuttajaksi, aktiivinen toimijuus korostuu

Tulevaisuus: Työ sirpaloituu

- Yrittäminen lisääntyy
- Keikkatyö alustoilta lisääntyy, varsinkin nuorilla
- Palkkatyö vähenee
- Jakamistalous luo uudet pelisäännöt yhteisen hyvän jakamiseen?

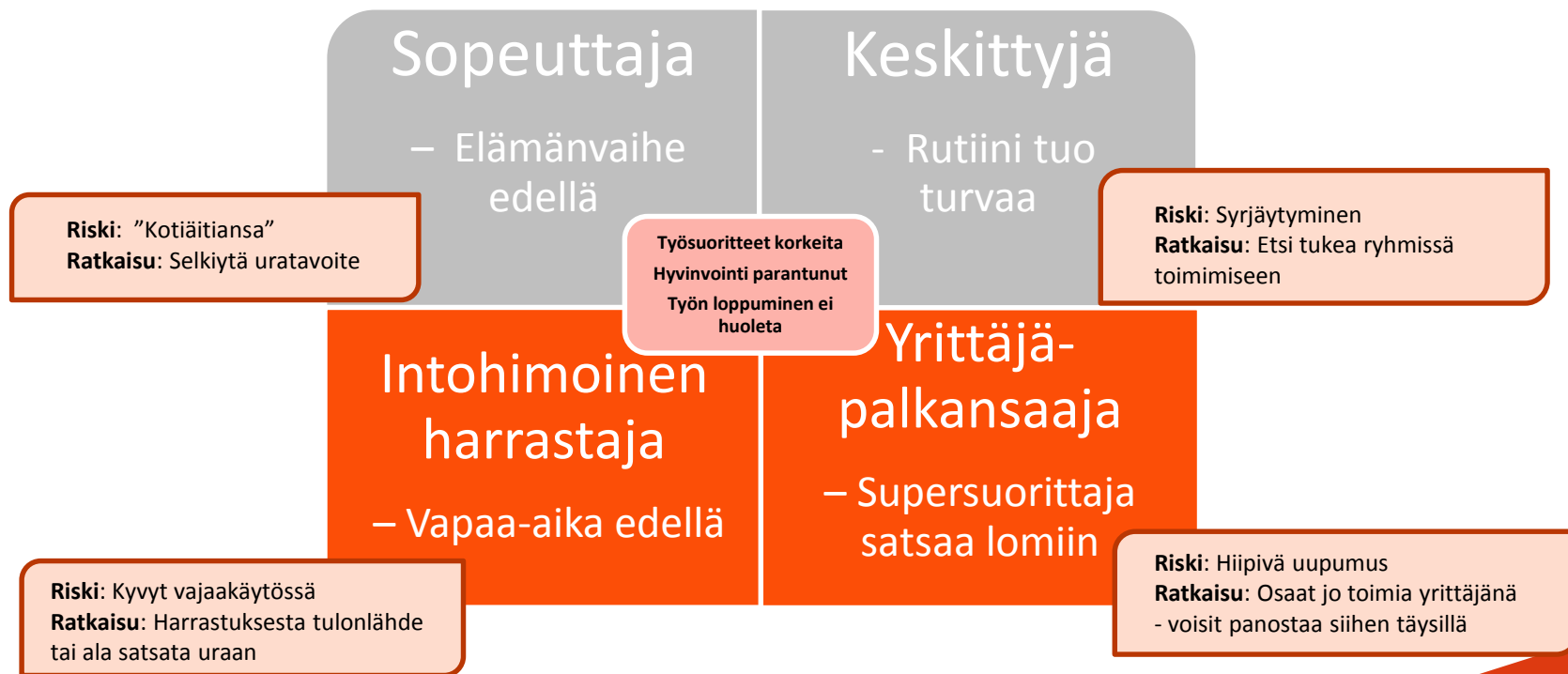
Tutkimushavaintoja

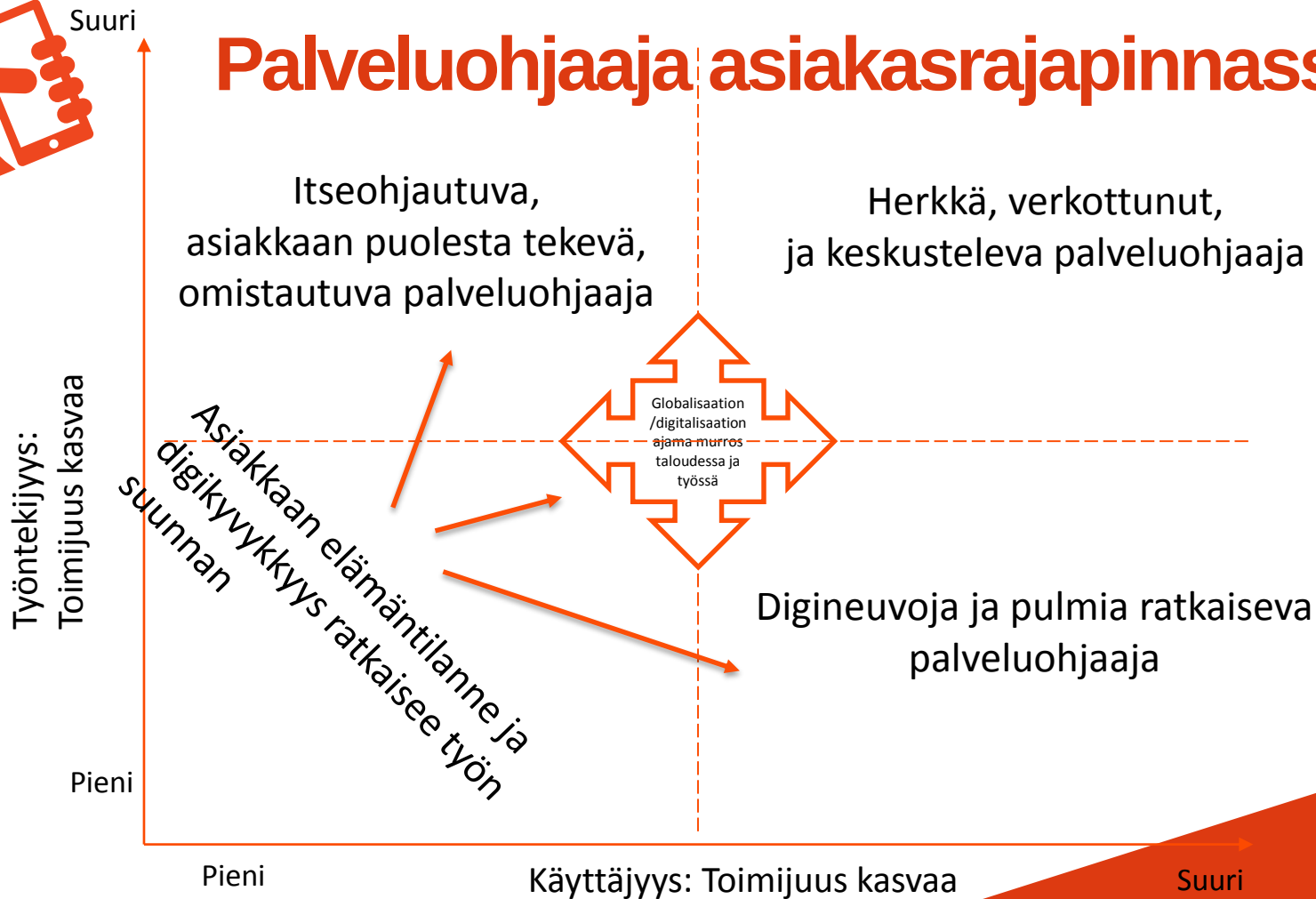

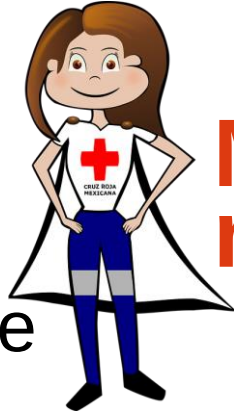
Digiajan ammattilainen työnkuvansa muokkaajana

Kotietätyöntekijä, palveluohjaaja sekä moniosaaja

Kokoaikaisen kotietätyön neljä eri profiilia

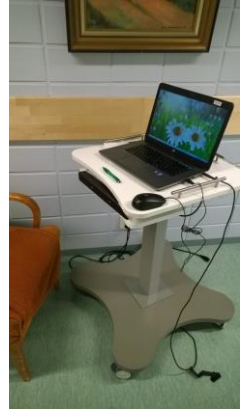

Moniosaajaa tarvitaan muutoksen edistäjäksi

Case: Eksote

- Projektimurskaaja
- Muutoskoordinaattori
- Virtuaalihoitaja ja virtuaalihoidon mahdollistaja
- Teknologisten järjestelmien portinvartija
- Hyvinvointiteknologiakoordinaattori
- Jatkuvan parantamisen asiantuntija
- Muutosjohtaja

Haasteita

Mitä jokaisen työpaikan tulisi pohtia digitalisoidessaan palveluita?

- **Työntekijä:** Miten ennakoin työni muutoksia ja kehitän osaamistani?
- **Johto:** Miten varoitan työntekijöitä automatisointihankkeiden vaikutuksista työhön?
- **HR:** Miten tuen työntekijöitä ja johtoa avoimuuteen yhteisessä palveluiden muutosten arvioimisessa?

Kokeiluiden laaja-alainen ihmislähtöinen arviointi

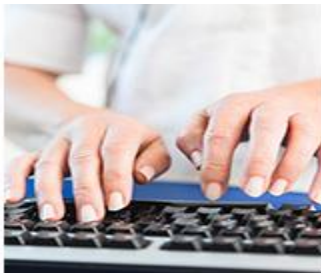

Digitalisaatio muuttaa työnkuvaa

Marjukka Ervelius

Muutosagentti

Eksote

- 9 kuntaa
- n. 132 000 asukasta
- n. 4800 Eksotelaista
- Strategiset tukipalvelut yhdessä tietohallinnon kanssa vastaavat kehittämisestä Eksotessa

Kaksi työtä, oma työ ja sen kehittäminen

- Keuhkosairaanhoitajasta kehittäjäksi
- Yksi osa-aikainen projekti
- Kehittämistyön kiinnostus kasvaa > 5 erillistä projektia
- Kehittämisyksikön kautta muutosagentiksi
- Innostus uusiin asioihin vie eteenpäin

Muutamia erilaisia projekteja

- Renewing Health- projekti
- Sähköisten palvelujen kehittäminen ja nettisairaanhoidajan työ
- Maaseudun palvelujen kehittäminen, Martti-hanke
- Asiakaspalautepalvelujen kehittäminen
- Sairaalataide
- Järjestö 2.0

Matkaeväitä kehityksen matkalla kulkijoille

- Ole aito, avoin, kiinnostunut ja rohkea
- Vaikka työuran polku olisi mutkikas, jokaisesta tienhaarasta seuraa mukaasi jotain hyvää
- Tärkeintä ei ole korkealle asetettu päämäärä, vaan vaiherikas matka ja erilaiset matkatoverit

Lopuksi

- Yksilöllinen vastuu osaamisen kehittämisestä tulee kasvamaan tulevaisuudessa
- Uusi ammattilaisuus vaatii tukea työkavereilta ja johdolta

Digiä ikä kaikki!

KUMOUS-hankkeen webinaari-sarja

11.10. klo 13–14

Uusi oppiminen:
Lapset keksijöinä

25.10. klo 9–10

Nuorten arjen
hallinta digiajassa

1.11. klo 9–10

Digiajan uusi
ammattilaisuus

8.11. klo 9–10

Ikäihmisten
mielekäs digiarki

Kiitos!

Vanhempi tutkija
Eveliina Saari,
Työterveyslaitos

eveliina.saari@ttl.fi

Twitter: @EveliinaSaari

www.digikumous.fi

Tutkija

Sari Käpykangas,
Työterveyslaitos

sari.kapykangas@ttl.fi

Twitter: @SariKapykangas

Ilmoittaudu webinaareihin: www.ttl.fi/koulytus